

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 30.11.2006
COM(2006)746 végleges

**A BIZOTTSÁG JELENTÉSE
AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK**

**ÁLTALÁNOS JELENTÉS AZ ELŐCSATLAKOZÁSI TÁMOGATÁSOKRÓL
(PHARE – ISPA – SAPARD)
2005-BEN**

{SEC(2006)1546}

1. ÖSSZEFOGLALÁS

Ez a hatodik, a 2005. évről szóló jelentés az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak, amely a három előcsatlakozási eszköz, azaz a PHARE, az ISPA és a SAPARD által finanszírozott tevékenységekről szól. A jelentés az említett eszközöknek az előcsatlakozási támogatás összehangolásáról szóló 1266/99/EK tanácsi rendeletnek¹ (a továbbiakban: az összehangolásról szóló rendelet) megfelelő koordinációjára összpontosít. Összhangban a 2002-ben Koppenhágában folytatott, kedvező kimenetelű csatlakozási tárgyalásokkal, nagyobb hangsúlyt kapott a közösségi vívmányok sikeres végrehajtásához és a tagsággal járó, jelenlegi vagy jövőbeni európai közösségi programokban való részvételhez szükséges igazgatási kapacitás megteremtése.

A **PHARE** a közösségi vívmányok elfogadásával kapcsolatos kiemelt intézkedéseket hajtja végre az igazgatási kapacitás javítása vagy a kapcsolódó befektetések támogatása révén. Tartalmaz továbbá a gazdasági és társadalmi kohézióra vonatkozó elemet is.

Az **ISPA (Előcsatlakozási Strukturális Politikák Eszköze)** jelentős környezetvédelmi és közlekedési infrastruktúra-projektek finanszíroz.

A **SAPARD** (Speciális Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Csatlakozási Program) a mezőgazdaság és a vidék fejlesztését finanszírozza.

Az előcsatlakozási eszközökre vonatkozó pénzügyi mutatókat lásd a „Pénzügyi áttekintés” című 5. részben.

A **három eszköz összehangolását** a hatáskörök eszközök közötti elosztása biztosítja. A Bizottság érintett szolgálatai között igazgatósági szintű bizottság hangolja össze a munkát. Az összes eszközt felölelő „általános támogatási dokumentumot” 2006 májusában nyújtották be az eszközök összehangolásában a Bizottságot segítő PHARE Irányítóbizottságnak. Az országok szintjén a Bizottság a felvételt kérő országokat arra biztatta, hogy erősítsék a minisztériumok közötti koordinációt, amely a strukturális alapok jövőbeni sikeres irányításának egyik legfőbb előfeltétele.

2. AZ ELŐCSATLAKOZÁSI ESZKÖZÖK MECHANIZMUSAINAK ÁTFOGÓ LEÍRÁSA

2.1. Kötelezettségvállalások és pénzeszközök átruházása

Mielőtt uniós pénzeszközöket lehetne átruházni, szükség van: (1) egy keretegyezményre; (2) egy bizottsági határozatra, amely alapján a pénzeszközök bekerülnek a költségvetésbe, valamint (3) egy évenkénti, kétoldalú finanszírozási megállapodásra vagy egyezményre, amely az érintett intézkedés tekintetében meghatározza a Közösség pénzügyi kötelezettségvállalását a kedvezményezett ország felé, azaz rögzíti mindkét fél jogait és kötelezettségeit. A határozathozatalhoz és a források lekötéséhez vezető eljárások azonban mindegyik eszköz esetében különbözőek. Az egyes eszközök keretében történő finanszírozáshoz vezető eljárásokkal kapcsolatos részletes információ a melléklet 1.1. pontjában található.

¹ Megjelent a HL L 161., 1999.6.26., 68. oldalán.

2.2. Végrehajtási struktúrák a tagjelölt országokban

Az előcsatlakozási eszközökből származó pénzeszközöket minden országban a pénzügyminisztériumon belül létrehozott Nemzeti Alapon keresztül továbbítják; ez a nemzeti programengedélyező felelősségi körébe tartozik. A PHARE és az ISPA tényleges végrehajtását olyan végrehajtó szervek (mint például a Központi Pénzügyi és Szerződéskötő Egység, CFCU) végzik, amelyek a pénzeszközöket a Nemzeti Alapból kapják². A SAPARD tekintetében a végrehajtást a kijelölt SAPARD-ügynökség végzi, amely a pénzeszközöket a Nemzeti Alapból kapja.

2.3. A végrehajtás decentralizálása az összehangolásról szóló rendelet 12. cikke³ alapján

A **decentralizáció** az a folyamat, amelynek során az uniós pénzeszközök kezelése a tagjelölt ország igazgatásának hatáskörébe kerül.

Horvátország kivételével a PHARE és az ISPA esetében 2005-ben a decentralizált végrehajtási rendszer (DIS) volt az irányadó ennél a folyamatnál. DIS alatt az értendő, hogy az ISPA és a PHARE által finanszírozott intézkedések vagy projektek irányítási folyamataihoz előzetes ellenőrzés szükséges, azaz a beszerzéssel és a szerződések odaítélésével kapcsolatos döntéseket az ajánlatkérő hatóság hozza meg, és az Európai Bizottság kedvezményezett országba kirendelt küldöttségéhez kerül jóváhagyásra. Így az Európai Bizottság küldöttségei felelősek a beszerzési dokumentumok jóváhagyásáért a pályázatok kiírása vagy a szerződések aláírása előtt.

Horvátország 2005 második negyedében kérelmet nyújtott be a Bizottsághoz DIS-rendszerének a PHARE-ra és az ISPA-ra vonatkozó akkreditálása céljából. Ezt követően a Bizottság pénzügyi ellenőrzési szolgálatai (a Bővítési és a Regionális Politikai Főigazgatóságtól) az államháztartás figyelembevételével értékelték a nemzeti és ágazati program-/projektirányítás teljesítőképességét, valamint a pénzügyi ellenőrzési eljárásokat és struktúrákat. Ezen értékelés alapján a Bizottság 2006 februárjában úgy határozott, hogy a PHARE⁴ és az ISPA irányítását részlegesen decentralizált alapon a horvát pénzügyminisztérium kijelölt szervére ruházza át.

Ezzel ellentétben a SAPARD végrehajtása teljesen decentralizált módon történik (EDIS = kiterjesztett decentralizált végrehajtási rendszer). Az EDIS az EU-támogatás teljes decentralizációját jelenti, vagyis azt a folyamatot, amellyel az uniós előcsatlakozási támogatások kezelése azon tagjelölt országok igazgatására hárul, ahol a Bizottság nem tart rendszeresen előzetes ellenőrzést az egyedi ügyletek tekintetében, hanem csak utólagos ellenőrzést végez, jöllehet a költségvetés általános végrehajtásának végső felelőssége továbbra is az övé.

A DIS- és az EDIS-irányítás felelősségének átruházása minden országtól olyan megfelelő irányítási és ellenőrzési rendszerek felállítását igényli, amelyeket nemzeti szinten a nemzeti

² Kivéve, ha a Nemzeti Alap a végrehajtó szerv nevében kifizetőként jár el.

³ Az összehangolásról szóló rendelet 12. cikke szolgál jogalapként arra, hogy „a csatlakozni szándékozó országokban a projektek elvégzett kiválasztása, a pályázati eljárás és a szerződés odaítélése esetében [...] a Bizottság dönthet úgy, hogy eltekint az előzetes jóváhagyás követelményétől”.

⁴ Döntött továbbá a fennmaradó CARDS-projektek zömének a CFCU-ra történő decentralizálásáról.

programengedélyező hagy jóvá. Amint e feltételek teljesülnek, a Bizottság a pénzügyi irányítás átruházásáról szóló határozat meghozatala előtt megfeleléségi vizsgálatot végez.

Míg a PHARE és az ISPA DIS-en keresztüli végrehajtása 2005-ben tovább folytatódott Bulgáriában és Romániában, ezen országokban az EDIS irányába az összehangolásról szóló rendelet alapján tett előrelépésről számoltak be, amelynek célja az EDIS 2006 nyarára megvalósuló akkreditációja volt. Ami a PHARE-t és az ISPA-t illeti, az EDIS-re való átállás négy lépésben történik, amelynek leírása a Bizottság „Felkészülés a kiterjesztett decentralizációra” című munkadokumentumában és „Az ISPA és a PHARE útiterve az EDIS-hez” című dokumentumban található. Az útiterv kijelöli az EDIS-határozathoz vezető eljárási fázisokat. Az első három fázis megvalósításáért a tagjelölt országok felelősek, ezek során el kell végezniük az irányítási és ellenőrzési rendszerek hiányosságainak értékelését, e hiányosságokat meg kell szüntetniük, valamint értékelniük kell az előírásoknak való megfelelést. A negyedik fázis a bizottsági határozat előkészítése, amely a Bizottság feladata. E határozatot azt követően hozzák meg, hogy elkészül az irányítási és ellenőrzési rendszerek helyszíni ellenőrzését is tartalmazó részletes felülvizsgálat, a nemzeti programengedélyező által a Bizottsághoz benyújtott EDIS-pályázatban leírtak szerint.

Az EDIS-ről a melléklet 1.2. pontja tartalmaz további információt.

3. ELLENŐRZÉS ÉS ÉRTÉKELÉS

3.1. PHARE

A PHARE-programok végrehajtása strukturált felügyeleti és értékelési folyamat tárgyát képezi. A támogatásfelügyeleti vegyes bizottságot az egyes országokban ágazati támogatásfelügyeleti albizottságok segítik, amelyek évente kétszer üléseznek.

Az új tagállamokban a támogatásfelügyeleti vegyes bizottság rendszerét felülvizsgált támogatásfelügyeleti vegyes bizottsági megbízással irányítják, amely 2004 májusában lépett hatályba azzal a fő céllal, hogy tovább erősítse a támogatásfelügyeleti vegyes bizottságok ellenőrzési feladatkörét és kapcsolódó jelentési kötelezettségét a Bizottság felé. Ennek megfelelően 2005-ben valamennyi új tagállam benyújtotta a támogatásfelügyeleti vegyes bizottságoknak a PHARE-támogatásról szóló végrehajtási állapotjelentést, amely összefoglalja az ellenőrzés, az időközi értékelési jelentés és a pénzügyi jelentés megállapításait. Bulgáriában és Romániában a támogatásfelügyeleti vegyes bizottsági / ágazati támogatásfelügyeleti albizottsági rendszer 2001 óta megszilárdult. Horvátországban a támogatásfelügyeleti vegyes bizottsági / ágazati támogatásfelügyeleti albizottsági rendszer kísérleti projektje 2005-ben zajlott le; az ülések témáját decentralizált CARDS-projektek képezték.

Az ellenőrzési és időközi értékelési rendszer magában foglalja az ellenőrzés és időközi értékelés felelősségének a tagjelölt országok felé megvalósuló fokozatos decentralizálását, együttesen a DIS- és EDIS-akkreditációkkal. 2005-ben valamennyi új tagállam létrehozta saját decentralizált ellenőrzési és időközi értékelési feladatköreit. Bulgáriában és Romániában – noha az ellenőrzés felelősségi körét 2001-ben decentralizálták – az időközi értékelés továbbra is centralizált maradt. Az időközi értékelés decentralizálására való felkészülés gyanánt 2005-ben mindkét ország elkezdte összeállítani a decentralizált ellenőrzésről és időközi értékelésről szóló cselekvési tervének tervezetét. Horvátország megkezdte a felkészülést az ellenőrzés decentralizálására.

2005-ben a Bővítési Főigazgatóság által centralizált időközi értékelési feladatkör révén 27 egyéni országos, ágazati, ad hoc és tematikus jelentés keletkezett a Bulgáriának és Romániának nyújtott PHARE-támogatásról. A jelentésekből leszűrhető legfőbb megállapítások a következők:

- a célkitűzések túlzottan nagyra törők/elnagyoltak/homályosak, és működőképessé tételükhöz további átdolgozás szükséges,
- a többéves programozás-/projektadatlapok kialakításához és előkészítéséhez nincs meg a kellő kapacitás,
- a többéves programozás hatékonysága csökkent a halmozódó végrehajtási késedelmek miatt,
- a fenntarthatóság veszélybe került a korlátozott mértékű intézményi felvevőképesség, valamint a közigazgatási reform megtorpanása miatt,
- a PHARE ez idáig kevés hatással volt a kedvezményezetteknek a strukturális alapok fogadására való felkészítésére,
- egészében véve a partnerségek hatékonysága kielégítő mértékű.

3.2. ISPA

Valamennyi ISPA-projektre az ISPA-rendelet és a finanszírozási megállapodás ellenőrzési és értékelési rendelkezései vonatkoznak. A végrehajtás menetét a Bizottság szolgálatai évente kétszer rendszeresen, valamint időszakosan is megvizsgálják, elsősorban a támogatásfelüyeleti bizottságokon keresztül.

Az utólagos értékelés követelményeit a finanszírozási egyezmény – amelyet a Bizottság és az ISPA-kedvezményezett ország között létrejött valamennyi projekt esetében megkötnek – mellékletének XIII. szakasza határozza meg. E szakasz kimondja, hogy a projekt teljesítését követően a Bizottság és a kedvezményezett országok értékelik a projekt hatását és kivitelezésének módját. Mivel egyetlen projektet sem fejeztek be 2005 végéig, utólagos értékelésre abban az évben nem került sor.

3.3. SAPARD

A SAPARD programok végrehajtását felügyelet és értékelés tekintetében egyaránt a többéves finanszírozási megállapodások rendelkezései szabályozzák. 2004-ben valamennyi felüyeleti bizottság legalább egyszer összeült. A Bizottság továbbra is szorosan együttműködött a kedvezményezett országokkal a felüyeleti és értékelési rendszerek alkalmazásában és működtetésében. A 14 támogatásfelüyeleti bizottság 2005 során tartott ülései megfelelő alkalomnak bizonyultak a következők megvitatására és eldöntésére: i. a programok végrehajtásának ellenőrzése; ii. a program lezárásához és a programok felvevőképességének fejlesztéséhez szükséges módosítások elfogadása (BG, RO), valamint iii. a SAPARD-programok végrehajtásával kapcsolatban elért haladásról szóló éves jelentés elfogadása a Bizottsághoz történő hivatalos benyújtása előtt.

4. KOORDINÁCIÓ

4.1. Általános koordináció

Az összehangolásról szóló rendeletnek megfelelően a Bizottság szorosan összehangolja a három előcsatlakozási eszközt. A rendelet részletesen meghatározza, melyik eszköz milyen területhez nyújt segítséget, ezzel minimálisra csökkentve a különböző eszközök közötti lehetséges átfedéseket.

A csatlakozási partnerségek általános támogatási keretrendszerét állítanak fel a három előcsatlakozási eszközön keresztül. Ezek a PHARE esetében a nemzeti fejlesztési tervekkel, míg az ISPA esetében a környezetvédelem és a közlekedés nemzeti stratégiáival egészülnek ki. A SAPARD-projektek a tagjelölt országok tervei alapján elkészített és az országoként a Bizottság által 2000-ben jóváhagyott 2000–2006-os vidékfejlesztési programok alapján válogatják ki.

A *PHARE Irányítóbizottság* kulcsszerepet játszik az általános koordinációban. Az összehangolásról szóló rendelet 9. cikkének értelmében e bizottság segíti az Európai Bizottságot a három eszköz keretén belül megvalósuló műveletek összehangolásában; az Európai Bizottság tájékoztatja az említett bizottságot az egyes országok részére kihelyezett indikatív pénzügyi eszközökről, valamint előcsatlakozási eszközönként azon megtett intézkedésekről, amelyeket az Európai Beruházási Bank (EBB), más közösségi eszközök és a nemzetközi pénzügyi intézmények összehangolásával kapcsolatban hozott.

4.2. Koordináció a Bizottságon belül

A PHARE-program és az eszközök koordinálása a PHARE Irányítóbizottság által támogatott Bővítési Főigazgatóság hatáskörébe tartozik. Az ISPA a Regionális Politikai Főigazgatóság, míg a SAPARD a Mezőgazdasági Főigazgatóság hatáskörébe tartozik.

A programozást szolgálatok közötti, kiterjesztett konzultációk révén hangolják össze. Az előcsatlakozási eszközök számára továbbá koordinációs bizottságot állítottak fel a különféle érintett bizottsági szolgálatok igazgatói szintjén. E bizottság különös figyelmet fordít a PHARE és az ISPA EDIS-re való felkészítésére.

A Bizottságnál a három előcsatlakozási eszközre igazgatói szinten létrehozott *koordinációs bizottság* 2005 során hivatalosan nem ülésezett, noha számos fontos ülésre sor került, különösen az új előcsatlakozási eszköz (IPA) és megfelelő alkotóelemei létrehozásának tekintetében⁵.

⁵ A 2007 és 2013 közötti időszakban alkalmazandó, javasolt hat külkapcsolati eszköz egyike az IPA, azaz az új előcsatlakozási támogatási eszköz. A külső segítségnyújtás és a belső politikák közötti kapcsolódási ponton az IPA szándéka megkönnyíteni a tagjelölt országok (Törökország, Horvátország és Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság) és a lehetséges tagjelölt országok Unióba való belépését. Az IPA csatlakozásfüggő eszköz lesz, amely megfelel a csatlakozási folyamatból eredő valamennyi követelménynek, különösen a prioritások, az ellenőrzés és az értékelés tekintetében. Az IPA váltja majd fel a jelenlegi előcsatlakozási eszközöket, azaz: a PHARE-t, amely a közösségi vívmányok végrehajtását öleli fel az intézményépítés és a kapcsolódó beruházások, a gazdasági és társadalmi kohézióba és a határokon átnyúló együttműködésbe történő beruházások formájában; az ISPA-t, amely a Kohéziós Alap elődje, és a környezeti és közlekedési infrastruktúrával foglalkozik; a SAPARD-ot, azaz a vidékfejlesztési tervek elődjét, amely a közös agrárpolitika vívmányaira és a vidékfejlesztésre

Az általános támogatási dokumentumot, amely révén a Bizottság tájékoztatta a PHARE Irányítóbizottságát az előcsatlakozási támogatás 2005. évi koordinációjáról és a 2006-ra tervezett támogatásokról, 2005. május 19-én ismertették a tagállamokkal a PHARE irányítóbizottsági ülésén. E dokumentum elsősorban az indikatív pénzügyi juttatásokról gondoskodott az adott évre vonatkozóan a három eszközzel kapcsolatban álló valamennyi ország számára, továbbá információt nyújtott az EBB-vel és a nemzetközi pénzügyi intézményekkel történő koordinációval, valamint a decentralizált irányítás előrehaladásával és kilátásaival kapcsolatban. A PHARE, az ISPA és a SAPARD közötti koordinációról az előcsatlakozási támogatás koordinálásáról szóló külön éves jelentés szolgáltat részletesebb információt.

A párhuzamos munkavégzés elkerülésére a Bizottság – az összehangolásról szóló rendelet rendelkezéseinek figyelembevételével – tisztázta a PHARE és a SAPARD közötti határterületet. A projektellenőrzést illetően a koordináció a támogatásfelügyeleti vegyes bizottság révén valósul meg. Ahol lehetséges, a támogatásfelügyeleti vegyes bizottságot az ISPA támogatásfelügyeleti bizottságok, valamint a megfelelő PHARE albizottságok támogatják.

4.3. Koordináció a tagjelölt országokban

A Bizottság határozottan támogatja a tagjelölt országokat a minisztériumok közötti koordináció erősítésében, ami kulcsfontosságú előfeltétele a strukturális alapok tagjelölt országok általi sikeres irányításának és rövid távon a PHARE ESC (gazdasági és társadalmi kohéziót támogató) összetevője végrehajtásának. Noha jelentős fejlődés volt észlelhető, a minisztériumok közötti koordináció további fejlesztést igényel. Mivel (a SAPARD esetében) kezdetektől fogva biztosított a decentralizált irányítás, illetve (a PHARE és az ISPA esetében) egyre nagyobb mértékben fogják alkalmazni, a tagjelölt országoknak az előcsatlakozási támogatásban részesülő műveletek megfelelő koordinálására és az átfedések elkerülésére vonatkozó felelősségét ennek megfelelően kell kidolgozni.

A Bizottság ezért felkéri az országokat, hogy a hatékony és eredményes koordináció érdekében tegyék meg a szükséges lépéseket. A tagjelölt országok és a Bizottság küldöttségei számára elküldött ellenőrzési lista – amely ez utóbbiak számára lehetővé teszi annak ellenőrzését, hogy a végrehajtó szerv képes-e a PHARE ESC-összetevőjének helyes és hatékony irányítására – értékelés készítéséről rendelkezik annak kimutatására, hogy a kialakított koordinációs mechanizmusok megfelelőek-e, továbbá hogy megfelelő mechanizmusok vannak-e érvényben a más közösségi eszközökkel, különösen a PHARE CBC-összetevőjével (átnyúló együttműködési program), a SAPARD-dal és az ISPA-val való átfedések elkerülése érdekében.

terjed ki; Törökország előcsatlakozását, a PHARE-éval azonos feladatkörrel, és a CARDS-ot, amely a nyugat-balkáni régiót fedli le.

4.4. Koordináció az Európai Beruházási Bankkal (EBB) és a nemzetközi pénzügyi intézményekkel

A Bizottság a programozási ciklus keretén belül rendszeres konzultációt folytat a nemzetközi pénzügyi intézményekkel és a kétoldalú adományozókkal annak érdekében, hogy meghatározzák a közös tevékenységek kiterjedési körét és az előcsatlakozási prioritások megvalósítását szolgáló, kiegészítő jellegű hozzájárulások módját.

A projektek során megvalósuló együttműködést és társfinanszírozást az EBB-vel és az egyéb nemzetközi pénzügyi intézményekkel, különösen az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bankkal (EBRD), a Világbankkal és az Európa Tanács Fejlesztési Bankjával (CEB; a német Kreditanstalt für Wiederaufbauval megvalósuló együttműködésben), az Európai Bizottság és a részt vevő nemzetközi pénzügyi intézmények közötti, a bővítésben érintett országokról szóló, 2003. május 20-i módosított egyetértési megállapodás keretein belül szervezik meg.

A PHARE tekintetében a nemzetközi pénzügyi intézmények által a nemzeti programok szintjén megvalósuló beruházási projektekre nyújtható társfinanszírozás lehetősége korlátozott, mivel a PHARE esetében a programozási és a hitel-kihelyezési mechanizmusok időbeli ütemezése meglehetősen eltérő. Mindazonáltal a nemzetközi pénzügyi intézményekkel folytatott szoros együttműködés fennmarad annak érdekében, hogy a stabil és fenntartható keret lehetővé tegye a hitelek finanszírozását mindenütt, ahol ez a tőkefinanszírozásnál kedvezőbb, és ezáltal biztosítva legyen a két finanszírozási modell közötti kiegészítő jelleg.

A PHARE keretében finanszírozott horizontális programok tekintetében a tíz PHARE-ország 2005 előtt volt támogatható. A 2005 óta indított új programok csak négy országra terjednek ki: Romániára, Bulgáriára, Horvátországra és Törökországra. Az egymást követő, horizontális finanszírozási lehetőségek technikai jellege és a több országra kiterjedő megközelítés miatt olyan szakosított pénzügyi intézményeket kellett bevonni, amelyek hosszú múltra tekintenek vissza a nemzetközi pénzügyek, a kis- és középvállalkozások és az önkormányzati szektor fejlesztése terén. A kereskedelmi befektetési lehetőséget kereső, magánszektorbeli pénzügyi intézményekkel szemben elsőbbséget élveztek azon nemzetközi közjogi szerv státuszával rendelkező pénzügyi intézmények, amelyek az EU-val azonos értékeket vallanak magukéinak, különösen a bővítéssel kapcsolatban, és amelyek hasonlóképpen a közérdeket tartják szem előtt.

Az első támogatási programot 1999-ben indították az EBRD-vel. A támogatási programokhoz a CEB, amely a programot a Kreditanstalt für Wiederaufbauval közösen hajtja végre, és az EBB a következő évek során csatlakozott. 1999 óta 23 támogatási programot kezdeményezett a Bizottság:

– 14 kis- és középvállalkozások számára nyújtott pénzügyi eszközt, amely összesen 323 millió euró uniós ösztönzőt, valamint a nemzetközi pénzügyi intézmények részéről 2 039,25 millió euró hitelkeretet tartalmazott. 2006 februárjának vége óta 267 millió euró uniós ösztönzőt már elkülönítettek projektek számára,

– 9 önkormányzatoknak nyújtott pénzügyi eszközt, amely összesen 100 millió euró uniós ösztönzést és a nemzetközi pénzügyi intézmények részéről 500 millió euró hitelből áll. 2006 februárjának vége óta 37,5 millió euró uniós ösztönzőt már elkülönítettek projektek számára.

A kis- és középvállalkozások pénzügyi eszköze több kedvezményezettre kiterjedő program, amelynek célja fokozni a pénzügyi közvetítők (azaz a bankok, lízingtársaságok) kapacitását a kedvezményezett országokban (új tagállamok és tagjelölt országok), hogy ennek révén terjesszék ki és tartsák fenn a kis- és középvállalkozások számára nyújtott pénzügyi műveleteket.

Az önkormányzatoknak nyújtott pénzügyi eszköz mechanizmusa hasonló a kis- és középvállalkozások pénzügyi eszközének mechanizmusához. A nemzetközi pénzügyi intézmények forrásaiból származó hitel- és kockázat-megosztási eszközöket kombinálják a helyi pénzügyi közvetítők számára nyújtott, vissza nem térítendő pénzügyi ösztönzőkkel. Előírányozták továbbá, hogy az önkormányzatok számára korlátozott mértékben technikai támogatást is finanszíroznak a PHARE-ből, hogy megerősítsék a helyi hitelpiacok keresleti oldalát.

Az EBB és a Bizottság létrehozott egy eszközt a határ menti régiók számára az Európai Tanács nizzai ülésének felkérése és a határ menti régiókról szóló, 2001. július 25-i bizottsági közlemény értelmében. A projekt középpontjában a határ menti régiók kis önkormányzati infrastruktúráinak megvalósítása áll a jelenlegi EU-régiókkal való integráció előmozdítása érdekében: két önkormányzati infrastrukturális programból áll, amelyek összesen 50 millió euró uniós ösztönzőt és az EBB-től kapott 250 millió euró kölcsönt ölelnek fel. E program végrehajtása csak az EBB-vel zajlik a határ menti régiókban, és megvalósítása még a végrehajtás szakaszában jár.

5. PÉNZÜGYI ÁTTEKINTÉS

PHARE-, ISPA- és SAPARD-kiutalások 2005-ben (millió euróban)

	PHARE⁶	SAPARD	ISPA	ÖSSZESEN
Bulgária/Románia útiterv (és Kozloduy)	751.0	250.3	500.7	1502.0
Kozloduy leszerelése	50.0			50.0
Horvátország	80.0	n. a.	25.0	105.0
Összesen	881.0	250.3	525.7	1653.4

⁶ Ezen összegek az egyes előcsatlakozási eszközök átfogó kiutalásait tüntetik fel; ide tartoznak a nemzeti programok, a határokon átnyúló együttműködési programok, a nukleáris létesítmények leszerelését célzó KIDS-program és a támogatási kiadások, továbbá a TAIEX-hez hasonló, több országra kiterjedő programokhoz való hozzájárulások. Az összegek az eredeti kiutalásokat tartalmazzák, így nem szerepelnek bennük az év során Romániának és Bulgáriának az árvizek miatt nyújtott további pénzeszközök. Ezen összegek Bulgária esetében 12,3 millió euróra, Románia esetében pedig 24,6 millió euróra rúgtak.